

РЕШЕНИЕ

№ 7966

гр. София, 26.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 20.02.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Антоанета Аргирова

ЧЛЕНОВЕ: Анастасия Хитова

Ася Тодорова

при участието на секретаря Иванка Александрова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **12912** по описа за **2025** година докладвано от съдия Антоанета Аргирова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208 сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба от юриск. Ал. А.-пълномощник на полицейски орган при 04 РУ-СДВР срещу Решение №4010/05.11.2025 г., постановено по административно дело №368/2025 г. по описа на Софийския районен съд, с което е отменена Заповед за задържане на лице с рег. № УРИ 228зз- 1559/22.12.2024 г., издадена от касатора.

Наведеното основание за касационно оспорване, предвид изложените в жалбата оплаквания, е за неправилност на решението - чл.209, т.3 от АПК. Осъществяването му е аргументирано с доводи, че посочването на обстоятелството, че лицето е задържано поради налични данни за извършено престъпление представлявало излагане на мотиви и обосновавало законосъобразното издаване на акта, „тъй като неизвършването на противоправни деяния е законосъобразно и дължимо поведение на всеки гражданин в правовата държава и неспазването му е запретиено с правни норми, съгласно които се предвиждат и съответните санкции за дееца.“ (Ц. е от жалбата, бел на

съдията). Твърди се, че от приобщените материали от досъдебното производство (ДП) се установявало, че ответникът е бил задържан с оглед провеждането на разузнавателни беседи и снимане на сведения. След проведената беседа и снетото сведение било преценено, че същият не представлява оперативен интерес. М. бил освободен 15 часа след задържането, „точно колкото е било нужно за проведената беседа и снетото сведение.“ Съдържа се и позоваване на ППВС №4/1076 г., ТР4/2004 на ОС на ВАС и ТР №1/2006 г., че е допустимо излагането на мотиви в друг отделен документ, който подготвя издаването на акта. За прилагания мярката орган не било необходимо да съществуват достатъчно доказателства, установяващи виновността и отговорността на лицето. Достатъчно било наличието на предположение за извършено престъпление – данни, които да убедят един безпристрастен страничен наблюдател, че задържаният може да е извършил престъпление. Налагането на ПАМ „задържане за срок от 24 часа“ било оправдано, тъй като в случая били налице данни, че задържането е било извършено с оглед на обществен интерес, който независимо от презумпцията на невинност, надделявал над правилото за зачитане на личната свобода“. Заявено е искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение за двете съдебни инстанции. При условията на евентуалност, ако съдът намери жалбата за неоснователна, се прави и възражение за прекомерност на заплатеното от ответника адвокатско възнаграждение.

В съдебно заседание пред АССГ, страните не се представляват, но от пълномощника на ответника- адв. Р. С. е депозирано писмено становище за неоснователност на жалбата. Заявено е искане за присъждане на адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.1, т.2 от ЗАдв.

Участващият по делото прокурор от С. градска прокуратура дава заключение за основателност на касационната жалба.

Касационната жалба е допустима, но неоснователна.

Оспореното първоинстанционно решение е валидно, допустимо и правилно.

Приетата за установена от СРС фактическа обстановка е, че с издадената заповед за задържане на лице на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е постановена принудителна административна мярка - задържане за срок от 24 часа на А. Х. М..

Като фактически основания за задържането на лицето, в заповедта е посочено, че същата се издава във връзка с данни за престъпление по чл. 194 от НК.

На същата дата в 21:30 ч. на основание чл. 80, ал. 1 и 2 от ЗМВР бил извършен личен обиск на А. М..

А. М. не е бил привлечан като обвиняем по образувано ДП, като липсват и данни за участието му в друго качество по вече образувано такова.

На 23.12.2024 г., в 11:34 часа, М. е бил освободен.

При тези фактически установявания, СРС е обусловил изводи, че заповедта за задържане е издадена от компетентен орган, при спазване на изискванията за форма по чл.74, ал.1 от ЗМВР, но е незаконосъобразна поради липса на съответно на изискванията на закона описание на фактическите основания за задържането на лицето.

СРС е посочил, че не става ясно въз основа на кои конкретно данни е задържан А. М. в случая и какво е неговото участие в престъплението по чл. 194 НК. В този смисъл нарушено било изискването да бъдат ясно и недвусмислено посочени всички данни, отнасящи се до предположението за евентуално извършено от задържаното лице престъпление, а именно кога, къде и при какви обстоятелства е извършено твърдяното деяние, и в какво се изразява съпричастността на задържания в престъпната деятелност, за която се споменава в заповедта. Така допуснатият порок е приет от СРС за съществено нарушение на административнопроизводствените правила, засягащ правото на защита на задържаното лице, като рефлектира върху възможността му да се запознае за какво деяние е задържан.

СРС е посочил, че целта на задържането по чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР е спрямо лице, за което има данни, че е извършило престъпление, да се предотврати възможността му да извърши друго престъпление или да се укрие, като за всеки конкретен случай на задържане данните, установяващи тази възможност трябва да бъдат категорични. В случая доказателства, от които да се направи обоснован извод, че А. М. е извършил престъпление не са представени. Единствено е посочено, че са налице данни за престъпление по чл. 194 НК.

АССГ намира, че изводът на СРС за допуснатото съществено нарушение на административнопроизводствените правила е правилен.

Съгласно чл.30, ал.1 от Конституцията на Република Б. (КРБ) всеки има право на лична свобода и неприкосновеност. Разпоредбата на чл.30, ал.2 КРБ предвижда, че никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност освен при условията и по реда, определени със закон. Съгласно чл.30, ал.3, изр.1 КРБ единствено и само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат гражданин, за което незабавно уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебната власт се произнася по

неговата законосъобразност, постановява чл.30, ал.3, изр.2 КРБ.

Съгласно член 5, § 1, изр.1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, ратифицирана със закон на Народното събрание от 31 юли 1992 г. (ДВ, бр. 66 от 1992 г.), в сила за Република Б. от 7 септември 1992 г. (Европейска конвенция за правата на човека – ЕКПЧ), всеки има право на свобода и сигурност. Тази разпоредба защитава физическата свобода на лицето, която Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) разглежда заедно с правата по чл.2, чл.3 и чл.4 ЕКПЧ като първите по степен сред основните права, които защитават физическата сигурност на лицето (Решение на ЕСПЧ от 03.10.2006 г. делото на *M. v UK*, жалба № 543/03 - § 30). Всички видове лишаване от свобода от държавата са предмет на чл.5 ЕКПЧ, а защитеното от разпоредбата право на свобода и сигурност се прилага за всеки. След прогласяването му и за да го гарантира, член 5, § 1, изр.2 ЕКПЧ постановява, че никой не може да бъде лишен от свобода освен в изрично посочените в б.“а” - б.“f” случаи и само в съответствие с процедури, предвидени от закона. В юриспруденцията на ЕСПЧ трайно са изведени няколко стандарта при закрилата на това право. Първият е изчерпателност на изключенията по член 5, § 1, изр.2, б.“а” – б.“f” ЕКПЧ, чието тълкуване трябва да е задължително стриктно, а разширителните обосновки при приложението им са недопустими (Решение на ЕСПЧ от 22.02.1989 г. по дело *S. v I.*, жалба № 11152/84 - § 41). Целта е да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода на основание, което не е предвидено в конвенцията. Вторият е законност на лишаването от свобода по националния закон, както от процесуална, така от материалноправна страна, и скрупулъзно придържане към принципа за върховенството на закона (Решение на ЕСПЧ от 24.10.1979 г. по делото *W. v N.*, жалба № 6301/73 - § 37 - § 39). При съблюдаване на този фундаментален за всяко едно демократично общество принцип, лишаване от свобода, което е произволно, не може да е законно (Решение на ЕСПЧ от 21.02.1976 г. по делото *G. v UK*, жалба № 4451/75-§ 34). За целта член 5, § 2 - § 5 ЕКПЧ гарантират сбор от материалноправни изисквания, свеждащи до минимум рисковете от произвол при лишаване от свобода. Т. е правото по член 5, § 2 ЕКПЧ задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за ареста си при задължение на държавата чрез компетентния национален орган да обоснове всяко лишаване от свобода на всеки един етап.

Проверката на заповед за задържане на лице следва да се прави през общия принцип на законност на лишаването от свобода с оглед изискванията на процедурата, предвидена в националния закон, съгласно член 5, изр.1 ЕКПЧ, която включва извършването на задържане (Решение на ЕСПЧ от 30.08.1990г. по дело *F., S. and H. v UK*, жалби № 12244/86, 12245/86 и

12383/86 - § 29) и с оглед наличието на материалноправните предпоставки от конкретното приложено основание за лишаване от свобода по член 5, § 1, изр.2, б."а" – б."г" ЕКПЧ. Двете изисквания за процесуалната и материална редовност в юриспруденцията на ЕСПЧ се припокриват и нерядко сливат в общо изискване лишаването от свобода да е законно (Решение на ЕСПЧ от 21.02.1990г. по дело Van der Leer v N., жалба № 11509/85 - § 27 - § 31). Освен че следва да е надлежно осъществено на някое от предвидените основания, то трябва да е съвместимо с общия принцип за закрила от произволно лишаване от свобода.

Процесното задържане не покрива нито стандарта за законност, нито този за произволност като основополагащи общи принципи при ограниченията на правото на свобода и сигурност.

В нарушение на чл.74, ал.1, т.2 ЗМВР и член 5, § 1, изр.2 и § 2 ЕКПЧ, процесната заповед не съдържа ясни фактически основания, относими към конкретното поведение на задържаното лице. Задължителното посочване на фактическите основания в самия акт, наред с правните основания, предписва и субсидиарно приложимата съгласно чл.2, ал.1 АПК обща разпоредба на чл.59, ал.2, т.5 АПК, чрез която се изпълнява предписанието на чл.59, ал.1 АПК всеки административен акт, издаден в писмена форма, да е мотивиран. Тази национална уредба е синхронизирана с член 5, § 2 ЕКПЧ, който постановява, че на всяко арестувано лице трябва незабавно да бъдат съобщени на разбираем език основанията за арестуването му. Изискването се прилага за всички случаи по член 5, § 1, изр.2, б."а" – б."г" ЕКПЧ, вкл. за тези, в които не е упоменат арест, тъй като понятието се тълкува автономно с оглед общата цел на разпоредбата да се защити всеки срещу всяко произволно лишаване от свобода и излиза извън сферата на наказателноправните мерки (Решение на ЕСПЧ от 21.02.1990 г. по дело Van der Leer v N., жалба № 11509/85 - § 27). Член 5, § 2 ЕКПЧ всъщност осигурява елементарна гаранция, че всяко арестувано лице трябва да знае защо е лишено от свобода (Решение на ЕСПЧ от 30.08.1990 г. по дело F., C. and H. v UK, жалби № 12244/86, 12245/86 и 12383/86-§ 40).

По силата на член 5, § 2 ЕКПЧ на всяко арестувано лице трябва да бъдат съобщени на разбираем за него прост, нетехнически език, основните правни и фактически основания за ареста му, така че да може, ако го сметне за подходящо, да оспори законността му пред съда в съответствие с член 5, § 4 ЕКПЧ (Решение на ЕСПЧ от 21.02.1990 г. по дело Van der Leer v N., жалба № 11509/85 - § 28; решение на ЕСПЧ от 30.08.1990 г. по дело F., C. and H. v UK, жалби № 12244/86, 12245/86 и 12383/86 - § 40).

В този смисъл са и задължителните за националните юрисдикции тълкувателни разяснения по

правилното приложение на правото на ЕС, дадени с решението по дело C-608/21 на СЕС, че чл. 6, пар. 2 от Директива 2012/13 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно правото на информация в наказателното производство, по отправено от СРС преюдициално запитване по спор като процесния, трябва да се тълкува в смисъл, че изисква основанията за задържането на лица, заподозрени или обвинени в извършването на престъпление, да съдържат цялата необходима информация, за да имат те възможност ефективно да оспорят законосъобразността на задържането си. Тази информация трябва да съдържа описание на релевантните факти, формата на конкретното участие на тези лица в предполагаемото престъпление и дадената неокончателна правна квалификация, като същевременно отчита стадия на наказателното производство, така че да не се вреди на напредването на текущо разследване. Чл. 6 от Директива 2012/13 допуска основанията за задържането да бъде съобщена на лицето в документи, отделни от акта за задържане, които трябва да им бъдат предоставени в момента на лишаване от свобода или в кратък срок от началото на същото.

В случая, предмет на делото, тези изисквания категорично не са били изпълнени, което определя задържането като произволно. В административната преписка по издаване на заповедта за задържане липсва документ, който да съдържа описание на релевантните факти, формата на конкретното участие на М. в предполагаемото престъпление и дадената неокончателна правна квалификация. Това обстоятелство не се оспорва и от касатора. Всъщност е точното обратното - касаторът сам твърди, че задържането е било осъществено с оглед провеждането на разузнавателни беседи и снемане на сведения, след които се установило, че М. не представлява „оперативен интерес“. Така изложеното в касационната жалба твърдение изглежда да отрича съществуването на данни, че А. М. е съпричастен към извършването на престъпление по чл. 194 от НК към момента на полицейското му задържане. Причината за задържането му не е била наличието на данни за извършено престъпление, към което М. е съпричастен, а провеждането беседа и снемане на сведения, които евентуално тепърва да предоставят такива данни.

Като е достигнал до извод за незаконосъобразност на оспорената заповед, породила липса на представени основания за задържането, СРС е постановил правилен съдебен акт, който следва да бъде оставен в сила.

При този изход на спора, правото на разноси е възникнало за ответника по касационната жалба. То е своевременно упражнено, като преди приключване на устните състезания е поискано присъждането им с депозирано по делото писмено становище от пълномощника му- адвокат.

Адвокатска защита на ответника е осъществена безплатно на посоченото в договора за правна защита и съдействие основание по чл.38, ал.1, т.2 от ЗАДв , поради което на адвокат Р. С., Софийска адвокатска колегия следва да се присъди адвокатско възнаграждение при условията на чл. 38, ал. 2 ЗА във вр. с чл.8, ал.2, т.3 от Наредба № № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа и чл.12 и чл.13 от ЗВЕРБ в размер на 376 евро.

Водим от горното и на основание чл.221, ал.2 от АПК АССГ, XII касационен състав

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение №4010/05.11.2025 г., постановено по административно дело №368/2025 г. по описа на Софийския районен съд

ОСЪЖДА Столичната дирекция на вътрешните работи на основание чл.38, ал.2 от ЗАДв. да заплати на адвокат Р. С., Софийска адвокатска колегия сумата от 376 (триста седемдесет и шест) евро, адвокатско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: